

РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Стецюра В. О., студентка

*Науковий керівник: Откаленко О. М., к. е. н., доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ*

Кожна установа державного сектору має у своєму розпорядженні певні основні засоби в залежності від сфери діяльності. Всіх об'єктів, що можуть бути присутні в бюджетній установі – величезна кількість, тому прослідкувати за їх рухом без використання системи обліку неможливо.

Оскільки бюджетні установи повністю утримуються за рахунок державного або місцевого бюджету, за ними встановлюється слідкування з метою недопускання ситуацій розкраду державного майна. Саме бухгалтерський облік допомагає здійснювати контроль за всіма об'єктами необоротних активів, що належать установі, їх надходження й вибуття, модернізацію й реконструкцію.

Для бюджетних установ законодавець передбачив ряд нормативно-правових актів, які визначають порядок формування та відображення в бухгалтерському обліку, розкриття у фінансовій звітності інформації про основні засоби. Основним документом з класифікації, оцінки, визнання та відображення в обліку об'єктів основних засобів є НП(С)БО ДС 121 «Основні засоби» [1].

Правильно обліковуючи рух основних засобів, установа буде мати достовірну інформацію про стан, джерела надходження й інші операції, що безпосередньо пов'язані з цими об'єктами. Рух основних засобів в установі державного сектору може відбуватися різними шляхами, наприклад: придбання за рахунок асигнувань, отримання в подарунок, обмін й інше, модернізація та вибуття. Всі ці господарські операції повинні мати відображення в первинних документах й на рахунках бухгалтерського обліку.

Для обліку й узагальнення інформації про наявність і рух основних засобів в державному секторі призначений рахунок 10 «Основні засоби» з відповідними субрахунками. За дебетом рахунку відображається оприбуткування об'єктів основних засобів, які обліковуються за первісною вартістю, збільшення первісної вартості внаслідок поліпшення об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання

об'єкта; збільшення вартості внаслідок дооцінки вартості об'єкта основних засобів. За кредитом рахунку відображається вибуття основних засобів внаслідок безоплатної передачі, продажу, або невідповідності критеріям визнання активом, а також зменшення вартості у разі часткової ліквідації об'єкта основних засобів або його уцінки [2].

Для полегшення праці працівників бухгалтерських служб бюджетних установ законодавцем розроблена типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами [3]. У таблиці 1 відображено найпоширеніші бухгалтерські проведення, пов'язані з обліком основних засобів бюджетних установ.

Таблиця 1 – Типова кореспонденція рахунків з обліку основних засобів в установах державного сектору

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція	
		Дт	Кт
1	2	3	4
1	Отримання цільового фінансування для придбання основних засобів та/або їх поліпшення	2313	54
2	Відображення сум придбання, створення (виготовлення) власними силами, поліпшення, капітального будівництва об'єктів основних засобів	1311	6211
3	Зарахування об'єктів капітальних інвестицій до складу основних засобів після введення в експлуатацію	10	1311
4	Водночас другий запис: збільшення внесеного капіталу на вартість введених в експлуатацію об'єктів	54	51
5	Нарахована амортизація основних засобів	8014, 8114	1411
6	Списано об'єкт основних засобів на який повністю нараховано знос	1411	10
7	Визнано витрати на суму залишкової вартості списаного об'єкта основних засобів	8411	10
8	Віднесено до накопичених фінансових результатів первісну вартість основних засобів при їх списанні	5111	5512
9	Оприбуткування матеріалів, отриманих від ліквідації та розбирання необоротних активів, малоцінних та швидкозношуваних предметів, які залишені для ремонту та інших потреб установи (до органу казначейства слід подати Довідку про надходження в натуральній формі)	15,18	2117, 6211, 6415
		2313	7211
		2117, 6211, 6415	2313

Таким чином, перед бухгалтерським обліком основних засобів постає ряд завдань, які повинні виконуватись в процесі діяльності установи. Проаналізувавши методику й цілі бухгалтерського обліку

основних засобів у державному секторі, виділено такі основні завдання:

- контроль за правильністю відображення надходження основних засобів та введення їх в експлуатацію;
- правильність нарахування зносу відповідно до встановленого методу в обліковій політиці установи;
- своєчасне проведення інвентаризації основних засобів та відображення в обліку порушень, якщо вони є;
- контроль за проведенням ремонтів основних засобів та результатів їх проведення;
- контроль за правильністю експлуатації основних засобів та їх ефективним використанням;
- правильність списання основних засобів, документування при цьому;
- оприбуткування деталей, що можуть бути придатними до використання після списання основного засобу, та облік подальшого їх вибуття.

Література.

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби» : Наказ Міністерства фінансів України 12.10.2010 №1202. Дата оновлення : 01.01.2018. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10> (дата звернення 13.11.2019)
2. Матвєєва В. Основні засоби: опануємо новий План рахунків. *Бюджетна бухгалтерія*. 2017. № 7. С. 3–28.
3. Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами : Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2015 № 1219. Дата оновлення : 06.07.2018. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-16> (дата звернення 13.11.2019)